

NIVAs

årsrapport for

2002

**Denne årsrapporten
inneholder styrets
beretning og
regnskap for 2002.**

**I tillegg utgir NIVA en
årbok for 2002 hvor den
faglige virksomheten
blir presentert.**

Norsk institutt for vannforskning

Årsberetning for 2002

Stiftelsen Norsk institutt for vannforskning (NIVA) er et nasjonalt forskningsinstitutt som utfører forskning, undersøkelser, utviklingsarbeid og utredninger, samt formidler informasjon innenfor det vannfaglige området. I tillegg til å dekke nasjonale behov, bidrar instituttet i stadig økende grad med kunnskap om, og løsninger på, internasjonale vannfaglige spørsmål.

NIVA har hovedkontor i eget bygg på Brekke i Oslo, og har avdelingskontorer i Bergen, Grimstad og Hamar. NIVA-gruppen består i tillegg til stiftelsen NIVA av forsknings- og konsultantselskapet Akvaplan-niva AS i Tromsø og et heleiet utviklingselskap NIVA-Tech AS.

Gjennom prosjektet **FORNYELSE AV NIVA** har NIVA gått fra virksomhetsplanlegging til markedsorientert, strategisk planlegging og dette er kombinert med målstyring som planleggingsteknikk. NIVAs tre hovedmål er erstattet med hovedmål på seks målområder og i det følgende rapporteres resultatene og virksomheten fra 2002 i forhold til disse hovedmålene.

Marked og brukerrelevans

• *EUs vanddirektiv*

NIVA har satset strategisk og bevisst på å bygge opp kompetanse i forhold til EUs Rammedirektiv for vann. Gjennom en egen hjemmeside (<http://www.vanddirektivet.no>) informerer NIVA eksterne brukere om Vanddirektivet, og medarbeidere har i foredrag og artikler presentert Vanddirektivet. NIVA har prosjektansvaret for de to nasjonale pilotprosjektene med prøveimplementering av Vanddirektivet - ett i Ryfylkefjordene og ett i Vannsjø/Hobøl-vassdraget. Andre deltakere i disse prosjektene er NINA, NIBR, Jordforsk, LFI, Statkraft-Grøner og Interconsult. NIVA startet i 2002 opp et nytt strategisk instituttprogram (SIP) om klassifisering av vannforekomster - ferskvann og marine (BIOCLASS) i hht. Vanddirektivet. Flere EU-prosjekter (Euroharp, BMW og andre) har Vanddirektivet som basis. NIVA tar sikte på å være den fremste leverandøren av kunnskap om Vanddirektivet og verktøy for enkel og kostnadseffektiv implementering for blant annet norske kommuner.

• *Miljøgifter*

NIVA har hatt miljøgifter som et viktig innsatsområde i flere år, og vi ser nå en positiv utvikling i oppdragsvirksomheten på dette området. Noen eksempler på dette er: kvikksølv i ferskvannsfisk og sedimenter, regional utbredelse av tungmetaller bl.a. som følge av langtransportert forurensning,

spredning av miljøgifter fra smelteverksindustrien (PAH), miljøgifter i sedimenter i havner og fjorder og fylkesvise tiltaksplaner for opprydding av forurensede sedimenter. Det har i de senere årene vært en gradvis dreining av oppmerksomheten fra overvåking av konsentrasjoner av miljøgifter til overvåking av biologiske effekter og tiltak. Avrenning fra nedlagte gruver er også et stort problem i flere av våre vassdrag, og NIVA er med på å skape grunnlag for effektive tiltak. NIVA er også sentral i overvåkingen av avrenningen fra Forsvarets skytefelt.

I Stortingsmelding nr. 12, 2002 (Havmeldingen) ble det satt fokus på tiltak mot utslipp av miljøgifter og opprydding av miljøgiftforurensede sedimenter i havner og fjorder. Sammen med Norges Geotekniske Institutt (NGI) har NIVA vært sentral kompetansepartner ved utarbeidelse av tiltakene for Oslo havn. I samarbeid med NGI og Interconsult (IC) fullførte NIVA i 2002 en tiltaksplan for Bergen havn. Tilsvarende er Akvaplan-niva, i samarbeid med NIVA og NGI, ansvarlig for arbeidet med en tiltaksplan for Tromsø havn.

• *Overvåking av marine områder*

NIVA har solid erfaring i bruk av satellitter for overvåking av marine områder. Erfaringen er etablert i samarbeid med en rekke nasjonale institusjoner og grupperinger innen EU. Det

er stort behov for å validere tolkningen av satellittbilder og NIVA har i 2002 deltatt i en betydelig toktvirksomhet for å sammenligne felldata med satellittobservasjoner. NIVA har også tatt i bruk overvåkning av vannkvalitet fra rutegående fartøyer ("Ships of Opportunity") for å overvåke vannkvaliteten i kyst- og havområder med stor tidsoppløsning. Slikt utstyr er installert på en av Color Line sine ferjer som går i rute mellom Oslo og Hirtshals og det planlegges flere installasjoner i 2003, bl.a. på Hurtigruta. Tette observasjoner av algesituasjonen i Skagerrak og langs norskekysten har stor nytteverdi for bl.a. oppdrettsnæringen. I forbindelse med flomsituasjoner på kontinentet vil også bruk av ferjer i faste ruter være nyttige for å overvåke utbredelsen av flomvann i kyststrømmene.

• **Akvakultur**

Innen akvakulturområdet har NIVA utviklet et overvåknings- og rådgivningstilbud (VK 2002), som det også er interesse for internasjonalt. Denne virksomheten har en betydelig bedriftsøkonomisk avkastning for de bedriftene som deltar. Innen dette feltet er det nå oppnådd interessante forskningsresultat bl.a. omkring oksydativt stress som sykdomsfaktor. Dette forventes å tilføre en hardt presset næring ytterligere nyttig kunnskap.

• **Kystsonen**

Ytterligere verdiskaping i kystsonen tillegges stor samfunnsøkonomisk betydning i Norge. NIVA har sammen med Havforskningsinstituttet, Fiskeriforskningen, NIBR, Akvaplan-niva, NINA-NIKU og NILU lansert forslag til et nytt forskningsprogram om bærekraftig næringsutvikling og integrert forvaltning av kystsonen.

• **Vannkvalitet**

NIVA har gjennom flere år bidratt til utviklingen av et integrert system for håndtering, lagring, bearbeiding og presentasjon av vannkvalitetsdata i totalsystemet ENSIS. NIVA har fortsatt en andel i eierrettighetene til dette systemet, men de kommersielle rettighetene er nå overdratt til Interconsult ENSIS AS. NIVA deltar fortsatt i faglig utvikling og applikasjon av verktøyet, og ENSIS inngår som en viktig del i et stort spekter av databaser og dataverktøy som NIVA benytter.

• **Alger**

NIVA har solid kompetanse på algeovervåking og problemalger. DNA-teknikker og nye molekylærbiologiske metoder blir stadig viktigere innen artsbestemmelse og overvåking og åpner for nye spennende muligheter, for eksempel sporing av kilder til oppblomstring av giftalger på kysten.

• **Økotoksikologiske vurderinger og analyser**

Etterspørselen etter økotoksikologiske vurderinger og risikobetraktninger har økt og NIVA har i 2002 innarbeidet et større antall nye analyser og tester som øker våre konkurransefortrinn. I tillegg har vår økotoks-lab fått GLP-status (Good Laboratory Practice) som er en nødvendig del av vårt kvalitetssikringssystem.

• **Bekjempelse av lakselus**

NIVA har - sammen med Universitetet i Oslo, Norges Landbrukshøgskole og Veterinærinstituttet - utviklet et alternativ til rotenonbehandling av vassdrag med lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*, og har fått lovende resultater med bruk av aluminium. Metoden dreper - i motsetning til rotenon - parasitten, men ikke laksen, og framstår nå som en interessant behandling, f.eks. i

kombinasjon med laksesperrer.

• **Restaurering av vassdrag**

I Børselva i Nordland har NIVA organisert et samarbeidsprosjekt for å restaurere vassdraget, som er gjengrodd etter forurensning fra landbruket og påvirkninger fra vassdragsreguleringer. Både lokale brukerinteresser, forvaltningen og forskningsmiljøer deltar.

• **Forsuring**

Forsuringsproblematikken og kalking er stadig sentrale arbeidsområder for NIVA. Selv om belastningen gjennom sur nedbør er redusert, er stadig mange vassdrag sterkt skadet, og både den kjemiske og biologiske rehabiliteringen vil ta lang tid uten aktive tiltak. NIVA ser med bekymring på at de sentrale myndighetene nedprioriterer kalkingstiltak – levende vassdrag er både et viktig gode lokalt og et profileringstiltak for Norge som friluftsparadis og miljønasjon. Langtidsovervåkingen av vannkvaliteten i norske vassdrag blir også nedprioritert av sentrale myndigheter. I en tid med stor internasjonalt fokus på globale miljøbelastninger i form av klimaendringer og langtransporterte miljøgifter er dette en beklagelig utvikling.

• **Klima**

Forskningsrådet etablerte i 2002 et program om effekter av klimaendringer (KlimaEffekter), som fra 2004 er foreslått å gå inn i et nytt stort klimaprogram (NORKLIMA) med betydelig økt finansiering. NIVA deltar i det eneste prosjektet rettet mot akvatiske effekter som ble finansiert i første utlysning (prosjektledelse NLH). Instituttet har et strategisk instituttprogram på klimaeffekter i akvatiske økosystemer, og et stort egenfinansiert prosjekt på klimaeffekter på innsjøer. Instituttet gjennomfører brukerfinansierte prosjekter på

klimaeffekter på fiskebestander i høyfjellssjøer, og forsursproblemer (sjøsaltepisoder) i kystnære vassdrag.

• **Internasjonalt samarbeid**

NIVA har opparbeidet en betydningsfull posisjon i EUs Miljøbyrå (EEA), og instituttet er med i ledelsen av arbeidet i "Topic Center on Water". Dette har gitt instituttet muligheter til å påvirke fremtidig arbeid på miljøområdet. NIVA er også et nasjonalt referansesenter for miljødata på ferskvann og på marint område.

NIVA er også programsenter for ICP Waters, et internasjonalt program under UNECE Langtransportkonvensjonen, hvor målet er å følge den kjemiske og biologiske forurensningsutviklingen i Europa og Nord-Amerika.

• **Bistand**

NIVA satser bevisst på arbeid i bistandsland og oppdragsporteføljen er øket fra 6,1 mill. kroner i 1996 til 20,7 mill. kroner i 2002. Oppdragsgivere er nasjonale, nordiske og internasjonale bistandsorganer og utviklingsbanker. NIVA bidrar til realisering av to av de viktigste målene for norsk bistand som er å fremme forsvarlig forvaltning og utnyttelse av jordas miljø og biologiske mangfold, og å bekjempe fattigdommen og bidra til varige bedringer i levekår og livskvalitet. I 2002 deltok NIVA aktivt i prosjekter både i Asia, Afrika, Latin-Amerika og sørøst-Europa, og har nå prosjekteransers fra mer enn 60 land.

Faglig nivå og kompetanseutvikling

Basisbevilgningen fra Norges forskningsråd, bestående av strategiske instituttprogrammer (SIP) og grunnbevilgning, utgjorde

13,9% av omsetningen i 2002. Dette er en relativ nedgang i forhold til foregående år. NIVA møter dessuten stadig større forventninger til resultater på områder som denne bevilgningen skal dekke. Forskningsprosjekter under grunnbevilgningen blir derfor stramt prioritert ut fra instituttets strategiske mål for å utvikle kompetanse, slik at vi er konkurransedyktige også internasjonalt. Basisbevilgningen skal sikre at våre kunder og brukere får tilgang til solid og relevant kompetanse, men den stadige nedgangen i rammene og økt øremerking reduserer instituttets konkurranseevne både nasjonalt og internasjonalt.

NIVA styrer kompetanseutviklingen, både rekruttering og opplæring, mot framtidens utfordringer slik de er tolket i instituttets strategiplaner.

Instituttet hadde også i 2002 en betydelig produksjon av vitenskapelige og faglige artikler, bøker, bok-kapitler, oppdrags- og forskningsrapporter, konferanseartikler og foredrag. Antall rapporter i egen serie var 133. NIVA-medarbeidere holdt et betydelig antall foredrag både på nasjonale og internasjonale konferanser, symposier og workshops og ga forelesninger ved universiteter og høyskoler bl.a. gjennom fire professor II-stillinger. Instituttet hadde i 2002 fem doktorgradsstipendiater.

NIVA deltar i flere store forskningsprosjekter innen EUs rammeprogram. Disse store satsingene har gitt et unikt tilfang på data, kunnskaper og ikke minst internasjonale kontakter og nettverk, som vil bli svært nyttige i fremtiden. I 2002 deltok NIVA i 21 EU-prosjekter og vår samlede omsetning på EU-prosjektene var 12 mill. kr i 2002. Herav utgjorde EU-støtten fra Forskningsrådet 1 mill. kr mens 4 mill. kr var egeninnsats fra instituttets grunnbevilgning. EU starter nå opp sitt 6. ramme-program for forskning og teknologisk utvikling. EUs

forskningsprogrammer retter seg i større grad enn tidligere mot etablering av store, semi-permanente europeiske forskningskonstellasjoner. Et bredt engasjement mot EUs forsknings- og utviklingsoppgaver er nødvendig for å bli en deltager i utviklingen av ERA, European Research Area, som er EUs strategi for å samle innsatsen om få sterke kompetansemiljøer. Dette innebærer i all enkelhet færre, men større "clustere" av forskningsutførende enheter. I denne sammenhengen vil vi nevne at NIVA deltar i EU-programmer som INTERREG - det regionale utviklingsprogrammet, CRAFT (SMB-programmet), COPERNICUS (opplæringsprogram) og INCO (internasjonalt samarbeid med utviklingsland).

Samfunnskontakt og omdømme

Oslofjorden har, helt siden etableringen av NIVA, vært viktig for aktiviteten innen forskning, overvåking og tiltaksorientert oppdragsvirksomhet. I 2002 ga to av NIVAs seniorer ut en ny bok om Oslofjordens natur og miljø.

NIVA var godt synlig i media også i 2002, både ved egne initiativ og ved omtale av instituttets virksomhet. NIVA har vært en sentral premissleverandør for tiltaksplanen mot miljøgifter i havner, og oppnådde mye medieomtale i den forbindelse. NIVA fikk også betydelig medieomtale i forbindelse med det store, internasjonale prosjektet om havlagring av CO₂. Det planlagte eksperimentet på dypt vann utenfor Kristiansund ble til slutt stoppet av Miljøvern-departementet på et politisk grunnlag.

Samfunnskontakt, informasjonsvirksomhet og sterkere profilering av NIVA er prioriterte oppgaver også i tiden framover.

Personale og arbeidsmiljø

Ved utgangen av året hadde NIVA til sammen 183 medarbeidere og det ble utført 162 årsverk. Tilsvarende ved utgangen av 2001 var 179 medarbeidere og 158 årsverk. Den vannfaglige staben økte med 12 medarbeidere og var på 128 medarbeidere ved utgangen av året. Antall medarbeidere med doktorgrad økte fra 23 til 32. Forskermobiliteten var 8,8%. Gjennomsnittsalderen for forskere var 43,8 år for kvinner, og 49,6 år for menn. Andelen kvinner i den vannfaglige staben utgjorde 35%, og 38% for hele NIVA. NIVA har etablert en egen doktorgradspolitik, og instituttet hadde 5 stipendiater på full tid. NIVA har en plan for strategisk rekruttering, og økningen i antall forskere er en konsekvens av denne planen.

Året 2002 har vært meget krevende med stor arbeidsbelastning og sterk prioritering for å nå det budsjetterte økonomiske resultatet. Samarbeidet med de ansattes fagorganisasjoner har hatt høy prioritet, og samarbeid i omstillingsprosessen har bidratt avgjørende til et positivt økonomisk resultat. Det er stor bevissthet om betydningen av et godt arbeidsmiljø og Arbeidsmiljøutvalget er en prioritert lederoppgave. For å bedre det psykososiale arbeidsmiljøet, har vi lagt vekt på åpenhet, informasjon og medvirkning. Mulighetene for målrettet utvikling av personlig og faglig kompetanse er blitt bedre, som følge av et nytt opplegg for medarbeider-samtaler og innføring av strategisk kompetansestyring.

Sykefraværet var 3,75%, og er redusert i forhold til 2001. Det meste av dette er langtidsfravær og gjelder noen få personer. Det har ikke vært alvorlige ulykker eller ulykkestilløp.

Lokalene for hovedkontoret er av akseptabel standard, selv om det ikke har vært mulig å gi renovering den ønskede prioritet. Det er store forventninger om et nytt bygg i Gaustadbekkdalen (Miljøforskningssenteret). Avdelingskontorene i Bergen, Grimstad og Hamar har hensiktsmessige og trivelige lokaler.

Det er ikke konstatert utslipp til det ytre miljø utover gjeldende forskrifter.

Økonomisk handlefrihet

Brutto omsetning i NIVA var i 2002 140,2 mill. kroner, mot 125,7 mill. kroner i 2001, mens netto omsetning var 102 mill. kroner i 2002 mot 92,6 i 2001. Resultatet ble pluss 0,115 mill. kroner mot minus 5,3 mill. kroner året før. Resultatet foreslås overført til egenkapital. Stiftelsens egenkapitalandel av totalkapitalen er 38,5% og anses som tilfredsstillende. Datterselskapet Akvaplan-niva AS hadde i 2002 for første gang et negativt resultat; av en omsetning på i overkant av 32 mill. ble årsresultatet minus 1,276 mill. kroner. Dette skyldes vanskelig markeds-situasjon i sentrale markedsområder (spesielt innen akvakultur) og tapsavsetninger kombinert med interne endringer i ledelse, organisasjon og systemer. Brutto omsetning for konsernet var 167,0 mill. kroner og resultatet ble et underskudd på 0,8 mill. kroner.

Styret legger til grunn for årsoppgjøret at grunnlaget for fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det budsjetteres med et positivt driftsresultat for 2003. Utsiktene er relativt gode i de ulike markeder, men også 2003 kan bli et vanskelig år. Uforutsigbare endringer i rammebetingelsene, bl.a. reduksjoner i nasjonale oppgaver for Miljøvern-

departementet som følge av budsjettforliket, er en trussel mot instituttets økonomiske handlefrihet. Styret finner de økonomiske rammebetingelsene for NIVA bekymringsfulle, men er tilfreds med de radikale forandringer i instituttets drift, organisasjon, ledelse og strategi som er gjennomført. Omstillingen har vært tilstrekkelig for å oppnå et positivt driftsresultat etter 3 år med underskudd.

Ledelse og strategisk utvikling

I 2002 har vi høstet resultater av prosjekt **FORNYELSE AV NIVA**. Sentralt i dette prosjektet var utvikling av en mer markedsorientert og funksjonell organisasjon, som skulle styrke og tydeliggjøre verdiskapingen.

NIVA erfarer at samarbeid gjennom allianser og faglige nettverk med miljøer innen naturfag, samfunnsfag, ingeniørfag og økonomi blir stadig viktigere for å løse komplekse oppgaver i samfunnet.

Det strategiske samarbeidet med Akvaplan-niva AS er blitt styrket ved at NIVA er hovedaksjonær i Akvaplan-niva AS (90%), og dette gir NIVA betydelig styrke innen sentrale fag- og markedsområder. I tillegg til at Akvaplan-niva AS representerer NIVA i Polar miljø-senteret, er virksomheten innen akvakultur, miljøforskning for oljeindustrien og forskning i nordområdene komplementær til NIVA. Selskapet hadde imidlertid sitt første negative økonomiske årsresultat i 2002. Omstilling og gjenvinning av økonomisk handlefrihet står derfor sentralt på dagsorden. Den strategiske Miljøalliansen (NIVA, NILU, NIBR, NINA, NIKU og Jordforsk) ble etablert i 2002 for å styrke og samordne miljøforskningen. Miljøalliansen har om lag 700 medarbeidere, og en årlig omsetning på nærmere 500 mill. kroner. Det er allerede

oppnådd mye innen markedskommunikasjon, samfunnskontakt og interne forbedringer. Denne satsingen er hensiktsmessig, både forskningsstrategisk og bedriftsstrategisk, men det vil kreve betydelig innsats internt i instituttene for at satsingen skal gi stor avkastning.

NIVA er norsk representant i EURAQUA, et samarbeid mellom 16 europeiske forskningsinstitutter og forvaltningsorganer med aktivitet innen vannressursforvaltning. Dette nettverket har vist seg nyttig i forbindelse med søknader til EUs 6. rammeprogram. NIVA har utviklet et samarbeid med mange europeiske universiteter og forskningsinstitutter rettet mot EUs rammeprogram, faglige nettverk innen EEA Topic Centers, faglige nettverk innen FN (ICP Waters), samt nettverk innen miljørettet bistand.

NIVA har etablert et fruktbart samarbeid med NGI og IC om tiltak knyttet til forurensede sedimenter og forurenset grunn, hvor komplementær

kompetanse blir godt utnyttet. I 2002 har NIVA innledet forhandlinger med Havforskningsinstituttet om en samarbeidsavtale, samt innledet et konkret samarbeid om lokalisering av NIVAs Sørlandsavdeling i det nye Kystsenteret i Flødevigen.

Utviklingen av det planlagte Miljøforskningscenteret i Gaustadbekkdalen har tatt en positiv vending i løpet av 2002. Det er innledet forhandlinger med Forskningsparken og samarbeidet med Universitetet i Oslo er meget fruktbart. Forskningsrådet har vært en solid støttespiller i hele planleggingsprosessen. Senteret vil kunne bringe inn en ny dimensjon i koblingen mellom grunnforskning og anvendt forskning, samtidig som instituttene gjennom forskningspark-konseptet blir koblet nærmere til innovasjon og nyskaping. NIVAs styre ser svært positivt på utviklingen av dette senteret og har store forventninger til tettere samarbeid med Universitetet i Oslo.

Veien videre

Året 2002 ble det året da NIVA gjenvant økonomisk kontroll over virksomheten. Sammen med solide faglige resultater og betydelig produksjon av nyttig kunnskap, legger dette et godt grunnlag for videre utvikling og fornyelse av NIVA. Instituttets nye mål og strategier, planer for framtiden, forholdet til våre viktige allianse- og samarbeidspartnere, er faktorer som - sammen med det faktum at NIVA bidrar betydelig til verdiskapingen i samfunnet - gir lovende perspektiver for virksomheten.

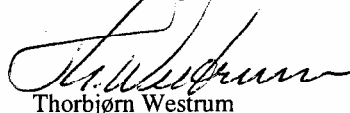
Takk

Det er styrets oppfatning at den omfattende effektivisering og endring som instituttet har gått gjennom, har vært nødvendig for å gjenvinne den økonomiske handlefriheten. Medarbeidernes deltakelse og entusiasme har vært helt grunnleggende for å lykkes i denne prosessen.

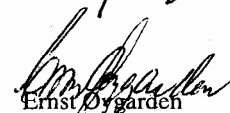
Styret retter en stor takk til alle medarbeiderne for innsatsen i 2002.

Oslo, 10. juni 2003

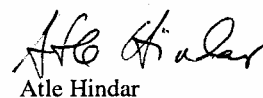

Guro Fjellanger

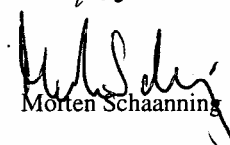

Thorbjørn Westrum

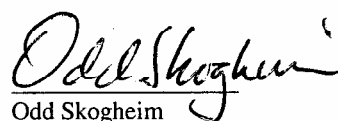

Leonor Tarrason

Ernst Øygarden

Anne Lill Gade

Atle Hindar

Morten Schaanning

Odd Skogheim

Resultatregnskap (1000 kroner)

NIVA-GRUPPEN			Noter	N I V A	
2001	2002			2002	2001
<u>156,602</u>	<u>167,942</u>	Driftsinntekter	3	<u>140,214</u>	125,689
86,600	91,226	Lønn & sos. kostnader	4	74,706	70,637
40,529	44,811	Direkte prosjektutlegg		38,214	33,135
25,187	25,995	Administrasjonskostnader		20,208	18,579
8,905	7,334	Avskrivninger	6	6,850	8,372
<u>161,221</u>	<u>169,366</u>	Sum driftskostnader		<u>139,978</u>	130,723
-4,619	-1,424	DRIFTSRESULTAT		0,236	-5,034
		FINANSPOSTER			
0	0	Aksjeutbytte		0,090	0,135
0,501	0,541	Finansinntekter		0,447	0,351
-0,276	-0,770	Finanskostnader		-0,658	-0,568
0	0,204	Gevinst ved salg av aksjer		0	0
0	0	Nedskrivning av aksjer		0	-0,222
<u>0,225</u>	<u>-0,025</u>	Netto finansposter		<u>-0,121</u>	-0,304
-4,394	-1,449	RESULTAT FØR EKSTRORD. POSTER		0,115	-5,338
-4,394	-1,449	Res. før skatt og min.interesser		0,115	-5,338
0,213	-0,584	Skattekostnad	7	0	0
-0,120	-0,032	Minoritetsandel av overskudd	11	0	0
<u>-4,487</u>	<u>-0,833</u>	ÅRETS RESULTAT		<u>0,115</u>	-5,338
		Overføring til annen egenkapital		0,115	-5,338

Balanse pr. 31.12 2002

(1000 kroner)

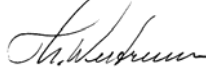
NIVA-GRUPPEN			N I V A	
2001	2002	Note	2002	2001
EIENDELER				
Anleggsmidler				
Immaterielle eiendeler				
0	0,501		0	0
0	0,501		0	0
Sum immaterielle eiendeler				
Varige driftsmidler				
33,493	32,517	6	32,517	33,374
19,155	17,535	6	16,351	18,284
52,648	50,052		48,868	51,658
Sum varige driftsmidler				
Finansielle anleggsmidler				
0	0	8	2,227	2,227
1,229	0,552	8	0,385	0,352
1,229	0,552		2,612	2,579
Sum finansielle anleggsmidler				
53,877	51,105		51,480	54,237
Sum anleggsmidler				
Omløpsmidler				
Fordringer				
25,387	40,222		33,689	20,419
2,438	1,591		0,325	0,650
0	0	9	1,650	1,884
21,755	14,017	2	9,077	14,821
49,580	55,830		44,741	37,774
Sum fordringer				
23,195	8,037	10	5,472	15,484
72,775	63,867		50,213	53,258
Sum omløpsmidler				
126,652	114,972		101,693	107,495
Sum eiendeler				

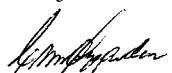
Balanse pr. 31.12 2002
(1000 kroner)

NIVA-GRUPPEN		EGENKAPITAL OG GJELD		N I V A	
2001	2002		Note	2002	2001
40,000	40,000	Grunnfond, aksjekapital		40,000	40,000
3,105	2,272	Annen egenkapital		-0,865	-0,980
<u>43,105</u>	<u>42,272</u>	Sum egenkapital	12	<u>39,135</u>	39,020
 	 	Minoritetsinteresser	11	 <u>0</u>	 <u>0</u>
		Gjeld			
		Avsetninger for forpliktelser			
6,924	6,950	Pensjonsforpliktelser	5	6,950	6,924
0,083	0	Utsatt skatt		0	0
<u>7,007</u>	<u>6,950</u>	Sum avsetninger for forpliktelser		<u>6,950</u>	6,924
		Annen langsiktig gjeld			
3,651	3,570	Annen langsiktig gjeld	14	3,570	3,570
<u>3,651</u>	<u>3,570</u>	Sum annen langsiktig gjeld		<u>3,570</u>	3,570
		Kortsiktig gjeld			
35,001	27,595	Forskudd fra kunder		25,670	29,687
0	0,588	Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
9,562	10,451	Skyldig offentlige avgifter m.v.		8,940	8,491
10,720	6,942	Leverandørgjeld		5,858	8,589
0	0	Gjeld til konsernselskaper		0,112	0
0,130	0	Betalbar skatt	7	0	0
0,010	0	Skyldig utbytte		0	0
15,956	15,126	Annen kortsiktig gjeld		11,458	11,214
<u>71,379</u>	<u>60,702</u>	Sum kortsiktig gjeld		<u>52,038</u>	57,981
 	 	Sum gjeld		 <u>62,558</u>	 <u>68,475</u>
 	 	Sum egenkapital og gjeld		 <u>101,693</u>	 <u>107,495</u>
 	 	Pantstillelser	14		

Oslo, 31. desember 2002
Oslo, 27. mars 2003

Guro Fjellanger (styreleder)

Thorbjørn Westrum

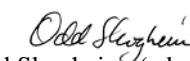

Ernst Øygarden

Leonor Tarrason

Morten Schaanning

Atle Hindar

Ann Lill Gade

Odd Skogheim (adm.dir.)

Kontantstrømpoppstilling 2002

(1000 kroner)

NIVA-GRUPPEN			NIVA	
2001	2002		2002	2001
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
-4,394	-1,449	Resultat før skattekostnad	0,115	-5,338
-0,130		Periodens betalte skatt		
-0,621	-0,204	Gevinst ved salg av anleggsmidler/aksjer		
8,905	7,334	Ordinære avskrivninger	6,850	8,372
0,100		Nedskrivning av aksjer, netto		0,100
-13,698	-6,250	Endring i fordringer og honorarreserve	-6,967	-15,397
0,750		Endring i langsiktige fordringer		
-0,577	-3,778	Endring i leverandørgjeld	-2,732	1,095
21,573	-6,899	Endring i andre gjeldsposter	-3,212	19,683
11,908	-11,246	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-5,946	8,515
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
1,544		Innbetalinger på langsiktige lånefordringer		
-5,548	-4,739	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-4,060	-5,176
	0,914	Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak		
-0,660	-0,032	Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	-0,032	
-4,664	-3,857	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-4,092	-5,176
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
-0,931	-0,081	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		
	0,026	Økning av pensjonsforpliktelser	0,026	
-0,010		Utbetalinger av utbytte		
-0,941	-0,055	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0,026	0,000
6,303	-15,158	Netto kontantstrøm for perioden	-10,012	3,339
16,892	23,195	Kontanter ved periodens begynnelse	15,484	12,145
23,195	8,037	Kontanter ved periodens slutt	5,472	15,484

NOTER TIL REGNSKAPET 2002

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven 1998. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder. Interne kjøp og salg, interne overførslar og mellomværende er eliminert i konsernregnskapet.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Enkelte poster er vurdert etter andre regler, og redegjøres for nedenfor.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er som hovedregel fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Aksjer i datterselskaper og øvrige datterselskaper

Anleggsaksjer balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående. Øvrige anleggsaksjer er vurdert etter kostmetoden.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjoner

Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Estimatavvik og planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsstid i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

Beløp i 1000 kroner hvis ikke annet er nevnt

Note 2 – Oppdrag i arbeid

Inntektsføring skjer til salgspris i takt med framdrift i prosjektene. Oppdrag i arbeid er deretter nedskrevet med 10% i morselskapet og 20% i Akvaplan-niva as.

Note 3 – Driftsinntekter

	NIVA		NIVA-GRUPPEN	
	2002	2001	2002	2001
Prosjektinntekter	114,729	99,497	141,409	128,684
Basisbevilgning/ tilskudd	25,400	26,094	25,400	26,094
Andre driftsinntekter	0,084	0,098	1,133	1,824
Sum	140,213	125,689	167,942	156,602

Prosjektinntekter

	NIVA		NIVA-GRUPPEN	
	2002	2001	2002	2001
Privat sektor i Norge	29,010	20,448	43,075	33,948
Offentlig sektor i Norge	54,598	63,065	62,402	74,135
Utlandet	31,122	15,984	35,932	20,601
Sum	114,730	99,497	141,409	128,684

Note 4 – Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser m.m.

Lønnskostnader	NIVA		NIVA-GRUPPEN	
	2002	2001	2002	2001
Lønninger	60,489	51,188	75,490	71,921
Folketrygdavgift	9,071	8,845	10,065	9,755
Pensjonskostnader	4,326	3,802	4,713	3,989
Andre ytelser	0,820	0,802	0,958	0,935
Sum	74,706	70,637	91,226	86,600
Antall ansatte pr. 31.12	177	179	218	220

Akvaplan-niva AS har mottatt skattefunn midler hvorav 0,239 mill kroner er gått til reduksjon av lønnskostnader under driften.

Honorar til styrets medlemmer og lønn til administrerende direktør utgjorde henholdsvis 0,204 og 0,661 i NIVA og 0,265 og 1,590 i konsernet.

Det er ikke ytet lån eller stillet sikkerhet for lån hverken til daglig leder eller noen av styrets medlemmer.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2002 utgjør 0,088 i NIVA. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med 0,017. For konsernet utgjør dette henholdsvis 0,161 og 0,047.

Note 5 – Pensjonskostnader og –forpliktelser

Statens Pensjonskasse har utført beregninger av pensjonsforpliktelse og fiktivt fond for NIVA pr. 31.12.02. Selskapet har pensjonsordninger som omfatter 177 personer i stilling og 29 løpende pensjoner. Ordningen omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse. Pensjonsordningen er ikke fondsbasert. Beregningene følger norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader.

Pensjonskostnad	2002	2001
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	4,757	3,907
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	6,505	5,748
Avkastning av pensjonsmidler	6,172	5,774
Administrasjonskostnad	0,088	
Resultatført estimatendring avvik	0,262	0
Netto pensjonskostnad før arbeidsgiveravgift	3,983	3,983
Pensjonsforpliktelse	2002	2001
Beregnete pensjonsforpliktelse	113,646	100,142
Pensjonsmidler (fiktivt fond)	95,759	89,289
Netto pensjonsforpliktelse	17,888	10,853
Arbeidsgiveravgift 14,1%	2,522	1,530
Estimert pensjonsforpliktelse	20,410	12,383
Balanseført pensjonsforpliktelse	6,950	6,924
Økonomiske forutsetninger	2002	2001
Avkastning på pensjonsmidler	7,0%	7,0%
Diskonteringsrente	6,0%	6,0%
Årlig lønnsvekst	3,3%	3,3%
Årlig G-regulering	2,9%	2,9%

Note 6 – Driftsmidler

	Tomter, bygninger og annen fast eiendom		Driftsløsøre, inventar, maskiner o.l.		Sum	
	NIVA	NIVA-GRUPPEN	NIVA	NIVA-GRUPPEN	NIVA	NIVA-GRUPPEN
Anskaffelseskost 1/1	63,345	63,345	92,463	99,104	155,809	162,449
Anskaffet 2001	0,545	0,545	3,515	4,194	4,060	4,739
Avgang kostpris			52,770	52,787	52,770	52,787
Anskaffelseskost 31.12	63,890	63,890	43,208	50,510	107,098	114,400
Akk.avskrivninger	31,373	31,373	26,857	32,975	58,231	64,348
Bokført verdi 31/12	32,517	32,517	16,351	17,535	48,867	50,052
Ord avskrivninger	1,402	1,402	5,448	5,932	6,850	7,334
Avskrivning i %	2 - 10 %		10 - 25%			

Note 7 Årets skattekostnad – utsatt skatt

NIVA er ikke skattepliktig for sin virksomhet. Skatten som fremkommer i regnskapet er i sin helhet utlignet på datterselskap.

Skattekostnaden i konsernet på totalt -0,584 er summen av alle skattekostnadene i datterselskapene.

Betalbar	0
Endring utsatt skatt	-0,584
Sum skattekostnad	-0,584

Note 8 Finansielle anleggsmidler i morselskapet

Selskap	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Egenkapital	Resultat
Akvaplan-niva as	Tromsø	90%	90%	5,596	-1,266
Nivatech as	Oslo	100%	100%	0,179	0,183

Investeringer i aksjer og andeler

NIVA-GRUPPEN

Selskap	Bokført verdi	Eierandel
Geo-Gruppen as	0,069	30,3%
Andre aksjer	0,483	
Sum	0,552	

Note 9 – Mellomværende med selskap i samme konsern m.v.

NIVA	
Nivatech as	1,650
Akvaplan Niva AS	-0,112
Sum	1,538

Note 10 Bundne bankinnskudd

	NIVA	NIVA-GRUPPEN
Skattetrekkmidler som inngår i posten	0	0,735
Bankgaranti prosjektforskudd	1,145	1,145

Note 11 Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser pr. 1.1	1,510
Minoritetenes resultatandel	-0,032
Minoritetsinteresser pr. 31.12	1,478

Note 12 Egenkapital

	NIVA	NIVA-GRUPPEN
Egenkapital 31.12.2001	39,020	43,105
Årsresultat	0,115	-0,833
Egenkapital 31.12.2002	39,135	42,272

NIVA er en selveiende stiftelse.

Note 13 Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld	2002	NIVA	2001	NIVA-GRUPPEN	2001
Gjeld til Norges forskningsråd	3,570		3,570	3,570	3,570
Gjeld til kredittinstitusjoner					0,081
Sum	3,570		3,570	3,570	3,651

Avdragsprofil:

År	2003	2004	2005
NIVA	1,133	1,189	1,248
NIVA-GRUPPEN	1,133	1,189	1,248

Note 14 – Pantstillelser og garantier m.v.

Gjeld som er sikret ved pant og lignende	2002	2001
Gjeld sikret ved pant	4,158	6,505
Sum	4,158	6,505

Balanseført verdi av eiendeler pantsatt for egen gjeld 16,984 13,651

LUNDES Revisjonskontor DA

Til styret i
Stiftelsen NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING

REVISJONSBERETNING FOR 2002

Vi har revidert årsregnskapet for NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING for regnskapsåret 2002, som viser et årsoverskudd på kr. 114.546,- for morselskapet og et årsunderskudd på kr. 833.000,- for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, notecopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold, i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for stiftelsens og konsernets økonomiske stilling pr. 31. desember 2002 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge
- opplysninger i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, den 10. juni 2003

statsautorisert revisor
ODD LUNDE
medlem av D.n.R

statsautorisert revisor
ERIK A. BELL
medlem av D.n.R

Niels Juelsgt. 13, 0272 Oslo
Tlf.: 23 13 13 70 - Fax: 22 44 13 55
E-mail: firmapost@lundes-revisjon.no

Revisornr.: 9711 42 952

Bankgiro 6030.05.53128
Postgiro 0807 25 56470